

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет економіки та менеджменту
Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

Галина ЦХ

(підпис) (прізвище та ініціали)

« 03 » 09 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва галузі знань)
рівень вищої освіти	<u>Перший (бакалаврський)</u> (назва)
спеціальність	<u>071 «Облік і оподаткування»</u> (шифр і назва спеціальності)
освітня програма	<u>«Діджитал-облік і консалтинг»</u> (назва)
вид дисципліни	<u>Обов'язкова (професійної підготовки)</u> (обов'язкова, вибіркова)

Тернопіль-2024 рік

Робоча програма з
навчальної дисципліни «Облікова політика підприємства»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів Факультету економіки та менеджменту

Розробники:

доцент кафедри ОА, к. е. н., доцент
(посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

/ Олександр КУНДЕУС /

(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена
на засіданні кафедри

Бухгалтерського обліку та аудиту

(назва кафедри)

Протокол від 30 серпня 2024 року № 1
Завідувач кафедри

(підпис)

/ Сергій СПІВАК /

(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена НМК
Факультету економіки та менеджменту

Протокол від 30 серпня 2024 року № 2
Секретар НМК

(підпис)

/ Оксана ПОТІХА /

(прізвище та ініціали)

Робоча програма погоджена:

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
освітня програма «Облік і оподаткування»

Завідувач випускової кафедри

(підпис)

/ Сергій СПІВАК /

(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми

(підпис)

/ Тетяна КОРОЛЮК /

(прізвище та ініціали)

1. Структура навчальної дисципліни

Показник	Всього годин	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів/годин	4,0/ 120	4,0 / 120
Аудиторні заняття, год.	48	10
Самостійна робота, год.	72	110
Аудиторні заняття:		
лекції, год.	16	6
лабораторні заняття, год.	-	-
практичні заняття, год.	32	4
семінарські заняття, год.	-	-
Самостійна робота:		
опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять	24	5
опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	12	69
виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	-	-
виконання курсових робіт	-	-
підготовка та складання заліку, рефератів, тестування	36	36
Залік	залік	залік

Частка годин самостійної роботи студента:

денна форма навчання – 60 %;

заочна (дистанційна) форма навчання – 90 %;

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Мета: формування знань з організації та методики створення облікової політики підприємства за її складовими.

2.2. Завдання: ознайомитися з основними поняттями облікової політики, методами і підходами, які використовуються в світовій практиці організації обліку

За результатами вивчення дисципліни студент повинен продемонструвати такі програмні результати навчання:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Розуміти місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств.

ПР20. Виконувати професійні функції з урахуванням вимог соціальної відповідальності трудової дисципліни, вміння планувати та управляти часом.

ПР26. Вміти реалізовувати знання сучасних технологій інтелектуального аналізу в процесі інформаційного забезпечення системи управління суб'єктів ринку.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей:

Інтегральної: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальних.

ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Спеціальних (фахових).

СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.

СК11. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

3. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Лекційні заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Сутність облікової політики підприємства. Сутність та призначення облікової політики, її рівні та складові Сутність, призначення облікової політики та її рівні. Складові облікової політики. Облікова політика як система управління обліком.	2	0,5
2	Тема 2. Механізм реалізації облікової політики підприємства. Принципи, методи та етапи формування облікової політики. Етапи формування облікової політики. Принципи та методи формування облікової політики. Фактори, що впливають на формування облікової політики.	2	0,5
3	Тема 3. Документальне оформлення облікової політики. Передумови формування та структура розпорядчого документу про облікову політику підприємства. Передумови формування Наказу про облікову політику. Структура Наказу про облікову політику та формування його основних положень.	2	0,5
4	Тема 4. Політика щодо організації бухгалтерського обліку. Встановлення порядку організації обліку, критеріїв суттєвості та технології обліку. Встановлення порядку організації обліку. Встановлення критеріїв суттєвості. Встановлення технології обліку.	2	0,5
5	Тема 5. Розробка облікової політики стосовно активів. Особливості встановлення облікової політики щодо оборотних та необоротних активів. Принципи встановлення методології обліку. Встановлення облікової політики для необоротних активів. Встановлення облікової політики для оборотних активів.	2	1
6	Тема 6. Розробка облікової політики стосовно доходів, витрат та зобов'язань. Особливості облікової політики щодо зобов'язань та фінансових результатів. Встановлення облікової політики щодо доходів. Встановлення облікової політики щодо витрат. Встановлення облікової політики щодо зобов'язань. Встановлення облікової політики щодо інших операцій.	2	1
7	Тема 7. Облікова політика та фінансова звітність підприємства. Взаємозв'язок облікової політики та звітності, розкриття облікової політики. Взаємозв'язок облікової політики з формами фінансової звітності. Розкриття облікової політики у Примітках до фінансової звітності	2	1
8	Тема 8. Зміни в обліковій політиці та порядок їх відображення в обліку і звітності. Порядок зміни облікової політики та відповідальність посадових осіб Порядок зміни облікової політики. Відображення змін облікової політики у звітності. Відповідальність за зміну облікової політики.	2	1
Усього годин		16	6

3.2. Практичні заняття

№	Тема заняття та короткий зміст	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1,2	Тема 1. Сутність облікової політики підприємства.	4	0,5
3,4	Тема 2. Механізм реалізації облікової політики підприємства.	4	0,5
5,6	Тема 3. Документальне оформлення облікової політики.	4	0,5
7,8	Тема 4. Політика щодо організації бухгалтерського обліку.	4	0,5
9,10	Тема 5. Розробка облікової політики стосовно активів	4	0,5
11,12	Тема 6. Розробка облікової політики стосовно доходів, витрат та зобов'язань.	4	0,5
13,14	Тема 7. Облікова політика та фінансова звітність підприємства.	4	0,5
15, 16	Тема 8. Зміни в обліковій політиці та порядок їх відображення в обліку і звітності.	4	0,5
Усього годин		32	4

3.3. Самостійна робота

№	Види робіт	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до практичних занять	24	5
2	опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції	12	69
3	виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	-	-
4	виконання курсових робіт	-	-
5	підготовка та складання заліку, рефератів, тестування	36	36
Усього годин		72	110

4. КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форма підсумкового семестрового контролю – залік

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль	Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота				
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота			
15	20		20	20		25	100
№ лекцій	Вид робіт	бал	№ лекцій	Вид робіт	бал	За кожних три бали семестрової оцінки студент отримує один бал підсумкової семестрової оцінки автоматично	
Лекція 1-4	Практичне заняття №1	2	Лекція 5-8	Практичне заняття №9	2		
	Практичне заняття №2	2		Практичне заняття №10	2		
	Практичне заняття №3	2		Практичне заняття №11	2		
	Практичне заняття №4	2		Практичне заняття №12	2		
	Практичне заняття №5	3		Практичне заняття №13	3		
	Практичне заняття №6	3		Практичне заняття №14	3		
	Практичне заняття №7	3		Практичне заняття №15	3		
	Практичне заняття №8	3		Практичне заняття №16	3		

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні вказівки для проведення практичних занять з дисципліни “Облікова політика підприємства” для студентів спеціальності 071 “Облік і оподаткування” / Укладач: Кундеус О.М. Тернопіль, ТНТУ імені І. Пулюя, 2024. 19 с.

2. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів з дисципліни “Облікова політика підприємства” для студентів спеціальності 071 “Облік і оподаткування” / Укладач: Кундеус О.М. Тернопіль, ТНТУ імені І. Пулюя, 2024. 30 с.

3. Конспект лекцій з дисципліни “Облікова політика підприємства” для студентів спеціальності 071 “Облік і оподаткування” / Укладач: Кундеус О.М. Тернопіль, ТНТУ імені І. Пулюя, 2024. 56 с.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (з наступними змінами та доповненнями) URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>

2. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Затверджений постановою Верховної Ради України від 16.07.1999 р. № 996-XIV (з наступними змінами та доповненнями) URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (з наступними змінами та доповненнями) URL : <http://zakon1.rada.gov.ua>

4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (з наступними змінами та доповненнями) URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>

5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 „Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 URL: <http://www.liga.net>

6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 „Оренда”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.07.2000 р. № 181, із змінами та доповненнями URL: <http://buhgalter911.com>

7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 „Дохід”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 14.12.1999 р. № 860/4153, із змінами та доповненнями URL: <http://www.liga.net>.

8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 „Витрати”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 19.01.2000 р. № 27/4248, із змінами та доповненнями URL: <http://www.liga.net>.

9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 „Об'єднання підприємств”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.07.1999 р. № 163, із змінами та доповненнями URL: <http://buhgalter911.com>.

10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 „Вплив змін валютних курсів”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193, із змінами та доповненнями URL: <http://buhgalter911.com>

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 „Необоротні активи, утримувані для продажу та припинена діяльність”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617, із змінами та доповненнями URL: <http://buhgalter911.com>

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 „Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137 URL: <http://www.liga.net>.

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 „Основні засоби”, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27.03.2000 р. № 92, із змінами та доповненнями URL: <http://buhgalter911.com>

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 „Запаси“, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. № 246, із змінами та доповненнями URL: <http://buhgalter911.com>

Допоміжна

1. Білоус О., Кундеус О. Трансформація бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 4 (83). С. 56-61. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.04.056.

2. Божко С., Артюк О. Методичні аспекти формування облікової політики України та Європи: порівняльний аспект. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2023. No 2(4). С. 27-37 # 34.

3. Грабчук І.Л., Ляхович Г.І., Вакун О.В. Формування облікової політики підприємства в умовах цифровізації. *Ефективна економіка*. 2021. № 8. DOI: <https://doi.org/https://10.32702/2307-2105-2021.8.87>

4. Гринь В. П. Стратегічна облікова політика підприємства: сутність та напрями реалізації // *Проблеми системного підходу в економіці*. 2020. Вип. 6. С. 101-107. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PSPE_print_2020_6_17.

5. Замлинський В. А., Волошина О. В., Степаненко С. В. Облікова політика і економічна безпека в системі управління підприємством // *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. Том 9, № 1. С. 56-61.

6. Зоріна О., Петраковська О., Юрченко А. Облікова політика - елемент системи організації бухгалтерського обліку на підприємстві // *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. №10. С. 91-99. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2021_10_15.

7. Карпачова О. В. Облікова політика за МСФЗ як інформаційне забезпечення аудитора // *Вісник Університету банківської справи*. 2020. № 2. С. 69-73. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VUbsNbU_2020_2_11.

8. Кулик В.А. Облікова політика суб'єкта державного сектору відповідно до вимог міжнародних стандартів // *Тези 76-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету (Полтава, 14 травня – 23 травня 2024 р.)*. Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2024. Т. 2. С. 382-383.

9. Кундеус О., Зарудна Н., Трухоновець Б. Історична та економічна сутність зобов'язань для цілей обліку та оподаткування // *Галицький економічний вісник*. No 6 (85) 2023 https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu Galician economic journal.

10. Кушнір Л.А., Коркушко О.Н., Кушнір В.О. Вплив облікової політики на організацію обліку господарюючого суб'єкта. // *Приазовський економічний вісник*. 2020. Випуск 3 (20). С. 246-251.

11. Мужевич Н. В., Мельничук І. В. Облікова політика щодо джерел оновлення основних засобів // *Стан і перспективи розвитку бухгалтерського і управлінського обліку в умовах глобалізації : монографія / за наук. ред. З.-М. В. Задорожного*. Тернопіль : Університетська думка, 2020. С. 86-94.

12. Муравський В., Кундеус О., Грицишин А., Луців Р. "Облік у smartмісті з комбінованим використанням технології Інтернет речей та геоінформаційних систем". // *Вісник Економіки*, no. 2, July 2023, pp. 41-57, URL: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.02.041>.
13. Олехова О., Шекера В. Облікова політика в умовах воєнного стану. KPMG. 2022. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/media/press-releases/2022/12/oblikova-polityka-v-umovakh-voyennohostanu.html>.
14. Оляднічук Н.В. Організація облікової політики у підприємстві. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 1 (48). С. 244–248. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-48-3416>.
15. Осіпчук Д. С. Державна допомога та облікова політика за МСФЗ // *Економіка. Фінанси. Право*. 2022. № 1. С. 15-22.
16. Пантелєєв В.П. Інноваційна природа облікової політики підприємства в умовах постіндустріальної економіки. *Accounting and Finance*. 2020. № 2. Р. 39-49. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-2\(88\)-39-49](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-2(88)-39-49).
17. Позняковська Н. Облікова політика та урегулювання діяльності організацій громадянського суспільства // *Науковий журнал «Економіка і регіон»*. Полтава: ПНТУ, 2024. Т. 1 (92). С. 237-243. URL: [doi:https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1\(92\).3335](https://doi.org/10.26906/EiR.2024.1(92).3335).
18. Пугаченко О., Зарудна Н., Кундеус О. Визначення терміну «документооборот» у законодавчих актах і літературних джерелах. // *Економіка та суспільство*, 2023. №47. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-57>.
19. Пугаченко О., Зарудна Н., Кундеус О. Облік праці та її оплати у закладах дошкільної освіти // *Економіка та суспільство*, 2024. №59. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-39>
20. Пчелинська Г. В. Облікова політика щодо активів, зобов'язань в управлінні витратами підприємства // *Бізнес-навігатор*. 2020. Вип. 2. С. 120-124. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2020_2_24.
21. Тибирица Ю.Б., Кулик В.А. Облікова політика підприємства: методичні аспекти обліку витрат // *Майбутнє – аудит : матеріали Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф.*, м. Кривий Ріг, 15 січ. 2024 р. Кривий Ріг : Вид. Р.А. Козлов, 2024. С. 380-382.
22. Югас Е.Ф., Лалакулич М.Ю., Рибаківа Л.П. Облікова політика підприємства в умовах війни // *Бізнес Інформ*. 2023. № 5. С. 147-152.
23. Zhuk V., Bezdushna Yu., Popko Ye. Depreciation of Enterprise Assets in Wartime. *Oblik i finansi*. 2022. № 1(95). Р. 5-12. DOI: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-1\(95\)-5-12](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2022-1(95)-5-12).

Інформаційні ресурси

1. ЕНК (ID 1456) <http://dl.tntu.edu.ua/index.php>
2. <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. <http://www.liga.net>
4. <http://buhgalter911.com>

8. ЗМІНИ ТА ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІНИ

№	Зміст внесених змін (доповнень)	Дата і № протоколу засідання кафедри	Примітки